

Pressiteade

Luxembourg, 12 September 2019

ELi kaitsepoliitika uued kavad võivad jääda tulemuseta

Euroopa Kontrollikoja uue ülevaate kohaselt ei vasta liikmesriikide praegune sõjaline võimekus ja koostöö ELi kaitsepoliitika uutele ambitsioonidele. Audiitorid hoiatavad, et koostoime ELi algatuste ning muude kaitse- ja julgeolekuraamistike vahel on otsustava tähtsusega. Eelkõige on oluline see, kas EL suudab täiendada NATOt ning vältida dubleerimist ja kattumist. Hiljutised algatused ELi tasandil ja kavandatud rahastamise suurendamine toovad aga kaasa tulemuslikkusega seotud riske.

Euroopa kaitse valdkonnas on liikmesriigid tugevalt juhirollis ning kuni 2014. aastani tehti ELi tasandil vähe. Hiljutised rahvusvahelised sündmused koos majanduslike ja tööstuslike kaalutlustega on andnud Euroopa kaitsekoostööle uue hoo. Vastavalt ELi 2016. aasta üldisele välis- ja julgeolekupoliitika strateegiale ning selle rakenduskavale julgeoleku- ja kaitseküsimustes on käivitatud mitu algatust. Sellega seoses on Euroopa Komisjon teinud ELi kaitse- ja välisjulgeoleku valdkonna jaoks oluliselt suurema eelarveettepaneku: 22,5 miljardit eurot aastateks 2021–2027, samas kui perioodi 2014–2020 eelarve oli 2,8 miljardit eurot.

Audiitorid näevad ohtu, et ELi kulutuste sellise suurenemise võimaldamiseks ei pruugi olla kehtestatud nõuetekohaseid kontrollisüsteeme. Samuti märgivad nad, et kaitse on liikmesriikide suveräänsuse keskmes olev valdkond. On näha selgeid strateegilisi erinevusi ELi liikmesriikide vahel, kelle arusaamad julgeolekuohtudest ja ELi rollist kaitsevaldkonnas võivad üksteisest lahkned. Liikmesriikidel on ka erinevad sekkumispõhimõtted ja seisukohad sõjalise jõu kasutamise suhtes. Audiitorid märgivad, et sellises kontekstis jäävad mõned mõisted, nagu „strateegiline autonoomia“ või „Euroopa armee“, laiaks ja ebamääraseks.

Nad lisavad, et oluline on tagada ELi algatuste sidusus ja koostoime teiste kaitse- ja julgeolekuraamistikega. See puudutab eriti koostööd NATOga, mis on 22 liikmesriigi jaoks kollektiivkaitse tähtsaim raamistik. Võtmetähtsusega küsimus on, kas EL suudab NATOt täiendada ning vältida funktsioonide dubleerimist ja kattumist.

„Kaitse tähendab tõelise sõjalise võimekuse loomist, millel on selge potentsiaal võimalikke ohte ära hoida,“ ütles ülevaate eest vastutav kontrollikoja liige Juhan Parts. „Otsustavate edutegurite

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja ülevaate põhisõnumid.
Dokument on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

puudumisel ja ilma selgete eesmärkideta tekib oht, et praegused ELi kaitsealgatused jäävad vaid tühjadeks sõnadeks ega too tulemusi.“

Kaitsevõime osas on selge lahknevus selle vahel, mida liikmesriikidelt oodatakse ja mida nad suudavad kokku leppida ning saavutada. Audiitorid juhivad tähelepanu sellele, et ELi sõjalisi võimeid on viimastel aastatel negatiivselt mõjutanud alainvesteeringud ja riikide kaitse-eelarvete kärped ning neid iseloomustab suur dubleerimine ja killustatus. Olukorda halvendab ühiste tehniliste standardite puudumine, mis kahjustab Euroopa erinevate relvajõudude koostalitlusvõimet. Kokkuvõttes ei ole liikmesriikide praegused sõjalised võimed vastavuses ELi sõjaliste ambitsioonidega, ning kui Euroopa peaks end kaitsma ilma välise abita, läheks puudujäägi katmiseks vaja mitusada miljardit eurot. Ühendkuningriigi lahkumine EList halvendaks olukorda veelgi, kuna Ühendkuningriigi kaitsekulutused on Euroopa suurimad, moodustades ELi liikmesriikide kogukulutustest umbes veerandi.

Viimastel aastatel on loodud mitu kaitsega seotud algatust ja mehhanismi, sealhulgas alaline struktureeritud koostöö (PESCO), kaitseküsimuste iga-aastane koosõlastatud läbivaatamine (CARD) ja Euroopa Kaitsefond. Neid algatusi ja kavandatud rahastamise suurendamist ELi ja liikmesriikide eelarvetes võib pidada hüppeliseks muutuseks Euroopa kaitse valdkonnas. Kuid nende edu sõltub aga suurel määral mitmest põhitingimusest, mis audiitorite hinnangul veel täidetud ei ole. See puudutab eelkõige järgmist:

- tulemuslik ELi tasandil planeerimine;
- liikmesriikide osalemine;
- mõju kaitsevõime tegelikele vajadustele;
- juhtimis- ja aruandlusraamistik.

Toimetajatele

Ülevaates esitatakse konkreetset teemat käsitlevad faktid ja nende analüüs; tegemist ei ole auditiga.

Euroopa Kontrollikoja ülevaade nr 9/2019: „Euroopa kaitse“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.

Ülevaate pressikontakt

Vincent Bourgeois – E-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
Tel (+352) 4398 47502 / Mobiil (+352) 691 551 502